

Byggvarudeklarationer

från Paroc AB
Byggisolering
För Stenull

Översiktlig, förenklad byggvarudeklaration för PAROC STENULL

I denna deklARATION visas en sammanställning av miljödata för produkter av stenull från Paroc AB, 541 86 Skövde tfn 0500 46 90 00, fax Byggisolering 0500 46 95 89, fax Teknisk Isolering 0500 46 94 80

Data som är angivna per kg avser kg färdig isolering.

0 INNEHÅLLSDEKLARATION

Stenull utan ytskikt:

Mineraler	956-998 g/kg
Bakelit (Bindemedel)	0-40 g/kg
Olja (Dammbindning och fuktavvisning)	2-4 g/kg
Summa:	1000 g/kg

Ytskikt på vissa produkter:

Vindskydd	Oblekt papper
Förstyvande skikt	Glasfiberflor
Förstyvande skikt	Glasfiberväv
Brandsäkert ytskikt	Aluminiumfolie
Komfort	Nonwoven
Förstärkning	Metallnät

1 RÅVAROR

(Ca)

Mineraler ur gruppen diabas, dolomit	1460 g/kg
--------------------------------------	-----------

Bindemedelsråvaror (Bakelit):

Harts	21 g/kg
Urea	7 g/kg

Tillsatser:

Mineralolja	2 g/kg
Summa:	1490 g/kg

Anm: Internt stenullspill återvinns och utgör ca 210 g/kg (ej inräknat i summan)

Ursprung för ovannämnda råvaror:

Sverige	50 %
Europa	50 %

Energiåtgång under råvarufasen:

El, Fossila bränslen	1,9 MJ/kg
----------------------	-----------

Utsläpp till vatten under råvarufasen:

Uppgifter saknas för närvarande.

Utsläpp till luft under råvarufasen:

CO ₂	142 g/kg
SO ₂	0,9 g/kg
NO _x	0,3 g/kg

2 PRODUKTION

Tillverkningsställe:

Paroc AB Skövde, Hällekis, Hässleholm

Energiåtgång under produktionsfasen:

Koks	7,2 MJ/kg
El	1,8 MJ/kg
Eo1	1,3 MJ/kg
Summa:	10,3 MJ/kg

Utsläpp till vatten: Inga

Utsläpp till luft:

CO ₂	980 g/kg
SO ₂	1,4 g/kg
NO _x	0,7 g/kg
Stoft	0,3 g/kg
Fenol	< 0,3 g/kg
Formaldehyd	< 0,3 g/kg
Ammoniak	< 1 g/kg

Inverkan på mark

Fiberavfall till deponi	225 g/kg
Järnavfall till deponi	40 g/kg
Totalt:	265 g/kg

3 DISTRIBUTION AV FÄRDIG PRODUKT

Förpackningar

Produkterna emballeras i återvinningsbara förpackningar:

Polyeten	ca 10-40 g/kg
Wellpapp	ca 80-100 g/kg

Paroc AB är anslutet till REPA-registret.

Lastbärare:

Retur- eller engångspall av trä, alternativt pall av stenull för takprodukter. Storförpackningar finns för de flesta produkter.

Transport:

Från fabriken i Skövde, Hällekis och Hässleholm levereras produkterna med lastbil direkt till byggarbetsplats eller återförsäljares lager. Diesel miljöklass 1 används.

4 BYGGSSKEDET

Paket kan hanteras manuellt. Storförpackningar hanteras med truck eller lyftkran. Lyftanordningar kan tillhandahållas.

Produkterna skall lagras, hanteras och byggas in skyddade för väta.

5 BRUKSSKEDET

Paroc Stenull ger en radikal minskning av byggnaders och installationers energiförbrukning och därav försakade utsläpp. Produkterna är effektiva ljudabsorbenter. Produkterna kräver normalt inget underhåll och har en livslängd motsvarande byggnadens.

6 RIVNING

Produkterna är vanligen löst utlagda eller insatta mellan regler och går att lyfta ut.

Rent rivningsspill kan också utnyttjas som råvara i produktionsprocessen.

7 RESTPRODUKTER

Rent stenullsspill av lätta produkter utgör råvara till REWOOL (Lösfyllnadsisolering).

Stenull är ej brännbar. Bindemedlet energiutvinns dock i samband med återvinning.

8 AVFALL

Stenull är ej komposterbar, men kan deponeras utan restriktioner.

9 INOMHUSMILJÖ

Allergiframkallande ämnen

Ej tillämpligt. Produkterna är normalt inbyggda.

Egenemissioner

Emmisionsfaktorer	
TVOC	< 20 µg/m ² h
Enskilda VOC	< 5 µg/m ² h
Formaldehyd	< 15 µg/m ² h

KOMPLETTERANDE UPPGIFTER

Arbetsmiljö

Varuinformationsblad enl KIFS 1994:13 och Swedisols skrift "Arbeta rätt med mineralull" kan rekvideras.

Lista över fullständiga byggvarudeklarationer från Paroc AB

Nedanstående lista visar Parocs byggvarudeklarationer för termisk isolering upprättade enligt BYKR:s och isolermaterialföretagens anvisningar. Under varje deklARATION anges de standard-produkter som ingår i den.

Fullständiga byggvarudeklarationer kan beställas från Paroc AB, 541 86 Skövde, tfn 0500 46 90 00, fax 0500 46 95 89.

Rockwool Stenull, tillverkad i Hällekis

Deklaration 33Hx

Lätt stenull i lambda-klass 33

Skalmursskiva 1318   Väst kustskiva 1325
Skalmursskiva 1320   Väst kustskiva 1365
Regelskiva 1332

Deklaration 36LHx

Lätt stenull i lambda-klass 36

Bjälklagslängd 1209   Fullhöjdsskiva 1339
Vägg-/Bjälklagsskiva 1303   Väggskiva 1340
I-Balkskiva 1304   Bjälklagsskiva 1367
I-Balkskiva 1305   Ståltreghelskiva 1374
I-Balkskiva 1306   Byggmatta 1539
Snedtaksskiva 1310

Deklaration 36MHx

Medeltung stenull i lambda-klass 36

Skiva 1317   Skiva 1333
Stav 541   Kanalskiva 375
Nivellskiva 1315

Deklaration 36THx

Tung stenull i lambda-klass 36

Takskiva 132   Underskiva 152
Kombiskiva 159   Kanalskiva 363
Betongelemetskiva 320   Stav 543
Brandskiva 337   Brandskiva 335
Markskiva 389   Putsskiva 385
Väggboard 1352   Skiva 142
Renoveringsboard 1351   Takfallsskiva 143
Fyrvägsfall 148

Deklaration 39LHx

Lätt stenull i lambda-klass 39

Vägg-/Bjälklagsskiva 1350   Ståltreghelskiva 1373

Deklaration 39MHx

Medeltung stenull i lambda-klass 39

Kanalskiva 377   Skiva 327

Deklaration 39THx

Tung stenull i lambda-klass 39

Takskiva 139   Takboard 1341
Rändalskilar 146   Takboard 1343
Takkil 147   Board 1362

Deklaration LWHx

Lösfyllnadsisolering

Lösull 127   Vindsull 160

Rockwool Stenull, tillverkad i Hässleholm

Deklaration 36MH

Medeltung stenull i lambda-klass 36

Skiva 1333   Kanalskiva 375

Deklaration 36TH

Tung stenull i lambda-klass 36

Takskiva 132   Skiva 142
Kanalskiva 363   Betongelemetskiva 320
Brandskiva 337   Brandskiva 335
Markskiva 389   Putsskiva 385

Deklaration 39MH

Medeltung stenull i lambda-klass 39

Kanalskiva 377   Skiva 327

Deklaration 39TH

Tung stenull i lambda-klass 39

Takskiva 139   Takboard 1341

Deklaration LWH

Lösfyllnadsisolering

Lösull 122

Deklaration LWBFH

Lösfyllnadsisolering

Lösull 118

Ecoprim, XPS

Ecoprim 955   Ecoprim 1955
Ecoprim 957   Ecoprim 1957
Ecoprim 959   Ecoprim 1959
Ecoprim 961   Ecoprim 1961

Ecoprim Varmvägg

Ecoprim Varmvägg 941

Frigolit, EPS

Frigolit 911   Frigolit 915

Drevningsremсор

Drevningsremsa 589   Fogtät 586
Tätremsa 582

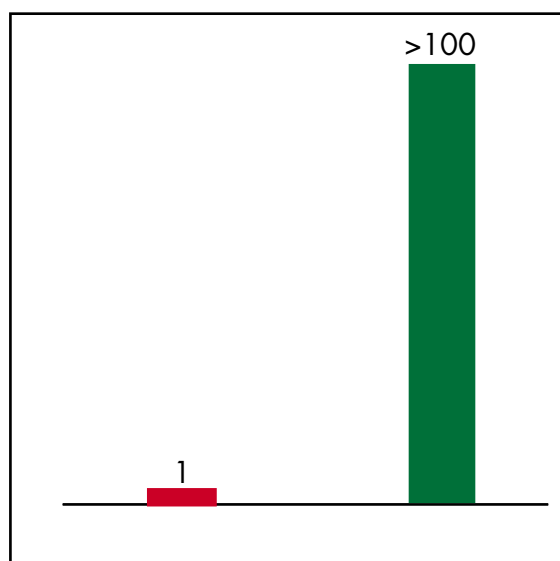
1998-01

Termisk isolering har positiv energibalans !

Sparar mycket energi

Den positiva miljönytta som en termisk isolering åstadkommer när den används är alltid många gånger större (oftast flera hundra gånger) än den miljöbelastning som tillverkningen av isoleringen förorsakat. (Figur 1)

Detta beror på att värmeisoleringen minskar behovet av köpt uppvärmningsenergi till en byggnad eller till en industriell process. Produktion av energi förorsakar nästan alltid en negativ inverkan på miljön i form av olika utsläpp eller förbrukning av ändliga resurser.

Figur 1: För termisk isolering är miljönyttan många gånger större än miljöbelastningen.

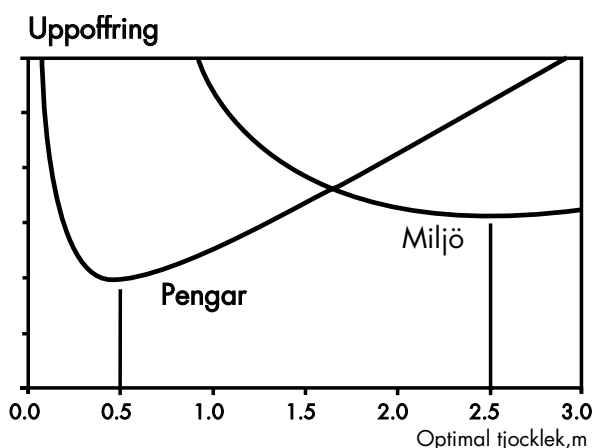
Stor miljönytta

Hur stor nytta för den yttre miljön som isoleringen gör varierar naturligtvis kraftigt med hur den används. I en byggnad är bl.a. uppvärmningsform och klimat av stor betydelse, i en process t ex. brukstiden. Miljönyttan påverkas även av isoleringens tjocklek, den yttersta centimetern ger en lägre besparingseffekt än de tidigare.

Med kända samband kan man räkna fram den ekonomiskt optimala isolertjockleken. På liknande sätt kan man beräkna vad som är miljömässigt optimalt, men det blir mycket stora isolertjocklekar, så stora att de är orealistiska. (Figur 2)

Men det visar att en satsning på isolering utöver det vanliga också innebär en satsning på vår miljö.

Normalt är således den samhällsekonomiska nyttan av en stor isolertjocklek större än den privatekonomiska.

Figur 2: Diagrammet visar schematiskt ekonomiskt (0,5 m) och miljömässigt (2,5 m) optimal isoleringstjocklek.

Exempel

Energibesparing

Beroende på bl a hur isoleringen används, hur tjock den är, om man vill göra en marginalkalkyl för den sista centimetern eller om man vill räkna på medeleffekten av hela isoleringen, så måste man välja olika beräkningsförutsättningar. Här redovisas hur man kan göra en enkel överslagsmässig beräkning av effekten av en del av en byggnadsisolering t ex i en vägg.

Vi förutsätter att isoleringen förbättrar värmemotståndet i väggen med $2,0 \text{ m}^2 \text{ K/W}$, från $2,0$ till $4,0 \text{ m}^2 \text{ K/W}$. Då sänks U-värdet från $0,50$ till $0,25 \text{ W/m}^2 \text{ K}$. Skillnaden (förbättringen) blir $0,25 \text{ W/m}^2 \text{ K}$.

Förbättringen kan översättas till energi genom att multiplicera med den aktuella ortens antal gradtimmar, genomsnittligt i Sverige c:a $100\,000 \text{ Kh/år}$. Energibesparingen per år blir alltså $100\,000 \times 0,25 = 25 \text{ kWh/m}^2 \text{ år}$. Med 50 års beräkningsmässig livslängd för byggnaden blir den totala energibesparingen:

$$25 \times 50 = 1250 \text{ kWh/m}^2 \quad (4500 \text{ MJ/m}^2)$$

Utsläpp vid energiproduktion ¹⁾

Vid produktion av uppvärmningsenergi till våra byggnader används många olika energislag som ger upphov till varierande former av miljöbelastningar. Den svenska "mixen" (1996) avger genomsnittligt följande föroreningar till den yttre miljön:

CO ₂	140	g/kWh	SO _x	225	mg/kWh	VOC	90	mg/kWh
NO _x	225	mg/kWh	Stoff	40	mg/kWh			

Med exemplets energibesparing på 1250 kWh/m^2 blir den positiva effekten på den yttre miljön minskade utsläpp med totalt:

CO ₂	175	kg/m ²	SO _x	280	g/m ²	VOC	110	g/m ²
NO _x	280	g/m ²	Stoff	50	g/m ²			

Total miljönytta

I Byggvarudeklarationen är de miljöbelastningar som produktionen av den aktuella produkten förorsakar redovisad per kg produkt. Där anges även data så att man kan räkna ut hur många kg som det behövs för att, som i det ovan redovisade exemplet, åstadkomma ett värmemotstånd på $2,0 \text{ m}^2 \text{ K/W}$. Med dessa uppgifter kan man beräkna den totala miljöbelastning som uppstått vid produktion av just den mängd isolering som åstadkommit exemplets positiva inverkan på miljön.

Om man jämför de positiva effekterna av att isoleringen används, med de negativa vid tillverkning, finner man vanligen att de positiva effekterna är flera hundra gånger större än de negativa (jämför med figur 1 ovan). Ett annat sätt att uttrycka samma sak är att säga att en isolering "tjänar in" sin miljöbelastning från produktion redan efter några vintermånader det första året den används.

¹⁾ Källa: Mineralull, Energi, Miljö.

Denna bilaga är gemensam för isolermaterialföretagens byggvarudeklarationer.

1998-01

Jämförelser av miljöpåverkan för termisk isolering.

I anvisningarna för upprättande av Byggvarudeklarationer från Byggsektorns Kretsloppsråd uppmanar man till att försöka finna en så kallad Funktionell enhet, fe, för olika materialslag, en faktor avsedd att underlätta jämförelser av miljöpåverkan mellan olika material eller konstruktioner.

För termisk isolering har man i två tidigare arbeten med miljömärkning (Eco-label inom EU och Svanen-märkning i Norden) använt en "fe" som anger det antal kg av materialet ifråga som per m² behövs för att åstadkomma värmemotståndet 2.0 m² K/W.

Isolermaterialföretagen har dock funnit att det i dag är för tidigt att införa en generell "fe" för termisk isolering. Huvudskälet till detta är att "fe" endast tar hänsyn till materialets värmeisolerande funktion.

Vid val av isolering finns ofta flera olika funktionskrav som produkten måste uppfylla med hänsyn till hur den används. Termisk isolerförmåga, lastbärande förmåga, brandmotstånd och fuktegenskaper är exempel på sådana funktionskrav. Vid en jämförelse måste självklart produktvalet begränsas till sådana produkter som uppfyller samtliga funktionskrav för den aktuella konstruktionen. Bilden kompliceras av att vissa funktionskrav ibland uppfylls av isolerprodukten, ibland av ett annat material i konstruktionen. Fuktegenskaper och lastbärande förmåga är exempel på sådana.

Som framgår av det ovanstående är det i dagsläget svårt att göra korrekta generella jämförelser mellan olika isolermaterial. Full och korrekt jämförelse kan dock göras mellan olika isolermaterial i enskilda applikationer om konstruktionerna i övrigt är identiska och isolermaterialen därmed uppfyller samma krav.

Men det är då viktigt att observera att produkternas resursförbrukning och emissioner i Byggvarudeklarationen redovisas per kg färdig produkt och att angivna data därför måste korrigeras med hänsyn till aktuella densiteter och skillnader i värmeisolerande förmåga.

Inom isolermaterialbranschen arbetar man vidare både nationellt och internationellt för att nå enighet om någon form av gemensam förenklad standard för att göra jämförelser.